

PUNCT DE VEDERE AL ACOAR

CU PRIVIRE LA PROIECTUL DE MODIFICARE A LEGII NR. 8/1996

1. Având în vedere că, că se impune modificarea Legii nr. 8/1996 pentru implementarea dispozițiilor Directivei 2019/790 privind drepturile de autor și drepturile conexe și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE apreciem că ar fi nu numai oportun, dar chiar necesar să fie operate și acele modificări a căror necesitate a fost constatată cu ocazia aplicării legii pentru atingerea scopurilor propuse de reglementare, pentru realizarea unei mai bune protecții a titularilor și a drepturilor recunoscute acestora și pentru dezvoltarea culturii și a pieței culturale, ca parte a pieței europene și a celei internaționale.
2. Astfel, în opinia subscrisei este necesară și modificarea următoarelor texte ale Legii nr. 8/1996, pentru a se asigura scopul pentru care au fost reglementate drepturile patrimoniale de autor:

Legea 8/1996 (forma în vigoare)	Propuneri de modificare	EXPLICAȚIE - argumente de drept și de fapt pentru necesitatea modificării
Art. 28 alin. (1) Drepturile patrimoniale prevăzute la art. 13 și 24 durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi data la care opera a fost adusă la cunoștința publică în mod legal. Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă mandatat în timpul vieții de către autor sau, în lipsa unui mandat, organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație.	Eliminare teză finală, urmând ca textul să aibă următorul conținut Art. 28 alin. (1) Drepturile patrimoniale prevăzute la art. 13 și 24 durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi data la care opera a fost adusă la cunoștința publică în mod legal.	Dispoziția legală [<i>Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă mandatat în timpul vieții de către autor sau, în lipsa unui mandat, organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație.</i>] intră în contradicție cu: a) prevederile legale ce definesc noțiunea de capacitate de exercițiu din Codul civil care presupune fie calitatea de titular al dreptului, fie calitatea de reprezentant al dreptului. Or, inexistența moștenitorilor nu poate însemna decât că nu există un titular/un

		mandant. Astfel, NU poate exista într-o logică juridică nici mandatar. Mai mult, conform prevederilor Codului Civil mandatul încetează la moartea mandatului sau mandatarului. b) prevederile europene ce reglementează dreptul de suită, respectiv Directiva 2001/84 care prevăd că: - „Scopul dreptului de suită este de a asigura că autorii operelor de artă plastică sau grafică beneficiază de succesul economic al operelor lor de artă originale. Acesta are rolul de a restabili echilibrul între situația financiară a autorilor operelor de artă plastică sau grafică și cea a altor creatori care beneficiază de exploatarea succesivă a operelor lor” (para. 3 Preambul);- „condiție prealabilă pentru buna funcționare a pieței interne constă în existența unui mediu concurențial nedenumerat. Existența unor diferențe între dispozițiile de drept intern privind dreptul de suită denaturează concurența și determină deplasări ale vânzărilor în cadrul Comunității, ducând la o tratare diferențiată a artiștilor în funcție de locul vânzării operelor acestora. Prin urmare,

		<i>problema în discuție implică o serie de aspecte transnaționale care nu pot fi reglementate satisfăcător prin intervenția statelor membre. Absența unor măsuri comunitare în acest sens ar fi contrară cerinței prevăzute în tratat, care impune corectarea oricăror denaturări ale concurenței și a inegalității de tratament” (para. 14 Preambul);</i> <i>- „Este de dorit să se precizeze care sunt beneficiarii dreptului de suită, luându-se în considerare principiul subsidiarității. Nu se recomandă luarea de măsuri prin prezenta directivă în domeniul dreptului de succesiune în vigoare în statele membre. Totuși, avânzii-cauză ai autorului trebuie să poată beneficia pe deplin de dreptul de suită după decesul acestuia, cel puțin după expirarea perioadei de tranziție menționate anterior” (para. 27 Preambul).</i> *** Legislația națională este contrară acestui scop în condițiile în care reglementează în favoarea organismelor de gestiune colectivă, <i>de plano</i>, dreptul de a beneficia de drepturi de suită pentru opere al căror autor este decedat și nu are moștenitori (în condițiile în care din punct de vedere civil organismul de gestiune colectivă nu are capacitate succesorală pe de-o parte și pe

		de altă parte nu există niciun fel de raport pe care să se poată greșa exploatarea acestor drepturi de către organismul de gestiune colectivă (o asociație cu caracter privat). Mai mult, prevederea în cauză aduce atingere concurenței pe piața internă europeană creându-se astfel bariere la pătrunderea în piața europeană a artiștilor români de patrimoniu (alții decât cei de la moartea cărora s-a împlinit termenul de 70 de ani). Legea română vorbește de exercițiul drepturilor, dar nu și de capacitatea de folosință – titularul dreptului pentru că un titular nu mai există (ipoteza reglementată fiind aceea că autorul e decedat fără moștenitori) – prin urmare pentru cine ar exercita organismul de gestiune colectivă drepturile patrimoniale dacă nu mai există un titular. Mai mult, art. 144 din Legea nr. 8/1996 prevede în mod expres că organismele de gestiune colectivă nu pot dobândi drepturi patrimoniale de autor prin cesiune.
Art. 97 alin. (2) (2) După moartea artistului interpret sau executant, exercițiul drepturilor prevăzute la art. 96 se transmite prin moștenire, potrivit legislației civile, pe durată nelimitată. Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi	Eliminare teză finală, urmând ca textul să aibă următorul conținut: (2) După moartea artistului interpret sau executant, exercițiul drepturilor prevăzute la art. 96 se transmite prin moștenire,	Considerațiile de la art. 28 alin. (1) de mai sus sunt valabile <i>mutandis mutandis</i> și în ceea ce privește art. 97 alin. (2).

revine organismului de gestiune colectivă care a administrat drepturile artistului interpret sau executant ori, după caz, organismului cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv.	potrivit legislației civile, pe durată nelimitată.	
Art. 145 (1)Gestiunea colectivă este obligatorie pentru exercitarea următoarelor drepturi: a)dreptul la remunerație compensatorie pentru copia privată; b)dreptul la remunerație echitabilă pentru împrumutul public prevăzut la art. 18 alin. (2); c)dreptul de suită; d)dreptul de radiodifuzare a operelor muzicale; e)abrogat f)dreptul la remunerație echitabilă recunoscut artiștilor interpreți și producătorilor de fonograme pentru comunicarea publică și radiodifuzarea fonogramelor publicate în scop comercial sau a reproducerilor acestora; g)dreptul de retransmitere prin cablu; h)dreptul la compensație echitabilă pentru operele orfane;	Eliminarea dreptului de suită din rândul drepturilor pentru care gestiunea colectivă este obligatorie; respectiv abrogarea art. 145 alin. (1) lit. c) (cu menționarea dreptului de suită la art. 146 în rândul drepturilor pentru care se poate opta de către autor/titular pentru gestiunea colectivă)	- directiva 2001/84 NU prevede obligativitatea gestiunii colective a dreptului de suită; - analizele Comisiei Europene privind implementarea dreptului de suită relevă că¹: a) o protecție mai bună a drepturilor, constând în sume mai mari colectate, respectiv un nivel de distribuție al sumelor reprezentând suită către autori/titulari consistent mai ridicat în statele în care gestiunea colectivă a dreptului de suită NU este obligatorie (de ex. Franța); b) costuri semnificative pentru utilizatori (plătitorii drepturilor de suită), respectiv pentru autori/artiști (comisioane semnificative) în situația gestiunii obligatorii; c) lipsa e transparență a organismelor de gestiune colectivă, în principal în ceea ce privește sumele utilizarea sumelor pe care

¹ RAPORTUL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN Raport privind punerea în aplicare și efectele directivei privind dreptul de suită (2001/84/CE) /* COM/2011/0878 final */

i) abrogat (2) Pentru categoriile de drepturi prevăzute la alin. (1), organismele de gestiune colectivă îi reprezintă și pe titularii de drepturi care nu le-au acordat mandat. (3) Dreptul de comunicare publică a operelor muzicale este supus gestiunii colective extinse. În acest caz, organismul de gestiune colectivă reprezentativ îi reprezintă și pe autorii și titularii de drepturi care nu au acordat mandat. Autorul sau titularul de drepturi are libertatea să înlăture producerea efectelor gestiunii colective extinse printr-o notificare transmisă cu 30 de zile înainte organismului de gestiune colectivă reprezentativ.		le colectează de la utilizatorii pe care NU le distribuie ulterior - în România – VISARTA conform Dării de seama pentru anul 2020²: - din sumele colectate – aprox. 78,92% sunt aferente unor artiști/titulari nemembrii (i.e care nu au acordat mandat VISARTA); aprox. 3,45 % sunt aferente unor artiști străini în baza convențiilor cu organisme similare din UE și aprox. 17,63 % pentru membrii/titulari care au acordat mandat VISARTA - din sumele colectate și repartizate VISARTA a efectuat plăți în cuantum de: aprox. 52% către membrii/titulari (persoane ce au acordat mandat VISARTA) aprox. 14,73% către nemembrii/persoane ce nu au acordat mandat și 0% către organisme similare din străinătate - figurează cu sume colectate/repartizate și neplătite din anii anteriori (2018-2019) în cuantum de 200% față de sumele colectate în anul 2020; - VISARTA nu deține resursele financiare necesare achitării către artiști/titulari a drepturilor datorate (sume pe care le-a colectat de la utilizatori și le-a repartizat),

² <https://www.visarta.ro/wp-content/uploads/2021/05/DARE-DE-SEAMA-2020.pdf>

		fiind într-o iminentă insolvență, în condițiile în care: 1) veniturile VISARTA din cotizații și comisioanele de administrare reprezintă – ¼ din cheltuielile înregistrate în evidente pentru activitate; 2) valoarea cheltuielilor reprezintă ½ din totalul sumelor colectate și repartizate ce ar trebui achitate autorilor/titularilor. - au mai existat situații în care gestiunea colectivă obligatorie a fost înlocuită cu gestiunea colectivă facultativă (licențe multiteritoriale/exploatare opere muzicale) – Legea nr. 15/2019
Art. 146 (1) Pot fi gestionate colectiv următoarele drepturi: a) dreptul de reproducere a operelor muzicale pe fonograme sau videograme; b) dreptul de comunicare publică a operelor, cu excepția operelor muzicale, și a prestațiilor artistice în domeniul audiovizual; c) dreptul de împrumut, cu excepția cazului prevăzut la art. 145 alin. (1) lit. b); d) dreptul de radiodifuzare a operelor și a prestațiilor artistice în domeniul audiovizual;	Introducerea dreptului de suită în rândurile drepturilor pentru care gestiunea colectivă este posibilă, lăsând autorului/titularului dreptul să decidă, - introducerea la art. 146 alin. (1) lit. f) „dreptul de suită”	

d¹)drepturile online asupra operelor muzicale, prevăzute la art. 173; e)dreptul la remunerație echitabilă rezultată din cesiunea dreptului de închiriere prevăzut la art. 119 alin. (1). (2)Pentru categoriile de drepturi prevăzute la alin. (1) organisme de gestiune colectivă îi reprezintă numai pe titularii de drepturi care le-au acordat mandat și elaborează metodologii, în limita repertoriului gestionat, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 162 lit. a), sau negociază direct cu utilizatorii contractele de licență. Organismele de gestiune colectivă vor permite, la cererea utilizatorilor, accesul prin mijloace electronice la repertoriul de opere gestionat, dintre cele utilizate de solicitant, în forma prevăzută la art. 153 alin. (2), precum și la lista titularilor de drepturi de autor și de drepturi conexe, români și străini, pe care îi reprezintă. Această activitate de gestiune colectivă se află sub supravegherea și controlul Oficiului Român pentru Drepturile de Autor, în calitate de garant al aplicării legii. (3)Organismele de gestiune colectivă autorizează, la cerere, utilizarea operelor de creație intelectuală, numai în baza documentelor care certifică existența mandatului titularilor de drepturi de autor sau		

conexe, cu excepția cazurilor de gestiune colectivă obligatorie.		